

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва**

**Оксана Лесик-Бондарук
Ольга Каленюк**

Асистентська практика

Методичні рекомендації

Луцьк-2022

УДК 7.07
Л-50

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Протокол № 10 від 26 червня)

Рецензенти:

Погонець Іванна Василівна, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання, Кременецька гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка.

Берlach Олександр Павлович, кандидат архітектури, доцент кафедри образотворчого мистецтва , Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Лесик-Бондарук О. О., Каленюк. О. М.

Л-50 Асистентська практика. Методичні рекомендації. Луцьк, 2022. 14 с.

Анотація: Мета та завдання освітньої компоненти - максимально доступно познайомити здобувача другого (магістерського) рівня з перебігом асистентської практики з урахуванням мети та завдань практики, висвітлення етапів її проходження, завдань для самостійної роботи здобувачів, знайомство спрямованих на творчу та наукову діяльність, аналізу методики провідних викладачів кафедри, вимог до оцінювання творчих та теоретичних робіт спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», а також аналіз методичного забезпечення та рекомендованої літератури.

Рекомендовано здобувачам другого магістерського рівня спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

УДК 7.07

© Лесик-Бондарук О. О., 2022

© Каленюк О. О., 2022

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ	5
2. ЕТАПИ ПРАКТИКИ.....	6
2.1. Підготовчий етап.....	6
2.2. Ознайомчий етап	6
2.3. Основний етап.....	7
2.4. Підсумковий етап.....	7
3. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ.....	8
3.1. Політика оцінювання.....	8
3.2. Таблиця оцінювання результатів навчання за змістом роботи....	9
3.3. Шкала оцінювання.....	10
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	11
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Асистентська практика здобувачів другого (магістерського) рівня є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Освітня програма «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» спрямована на закріплення теоретичних знань з освітньої компоненти «Сучасні методики навчання», методики викладання освітніх компонентів образотворчого циклу, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів спеціальності 023 професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

Відповідно навчального плану спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для здобувачів другого (магістерського) рівня передбачена «Асистентська практика». Відповідно до державних вимог щодо змісту й рівня професійної підготовки випускника магістратури студент повинен:

- розуміти роль навчальних закладів у суспільстві, основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну область його діяльності;
- знати основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти, права й обов'язки суб'єктів навчального процесу (викладачів, керівників, студентів);
- розуміти концептуальні основи предмета, його місце в загальній системі знань і цінностей і в навчальному плані навчального закладу;
- враховувати в педагогічній діяльності індивідуальні особливості студентів, включаючи вікові й психологічні;
- володіти знаннями курсу, достатніми для аналітичної оцінки, вибору й реалізації освітньої програми, що відповідає рівню підготовленості студентів, їхнім потребам, а також вимогам суспільства.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета асистентської практики – формування готовності здобувачів другого магістерського рівня до викладацької діяльності, володіти методикою викладання фахових дисциплін у закладах вищої художньої освіти.

Завдання асистентської практики:

1. Закріплення та поглиблення знань, що були набуті під час вивчення здобувачами другого магістерського рівня предметів психолого-педагогічного циклу та дисциплін циклу професійної підготовки образотворчого мистецтва.
2. Формування у здобувачів другого магістерського рівня практичних умінь та навичок, необхідних для роботи художника-педагога.
3. Виховання у здобувачів зацікавленого ставлення до мистецької освіти, потреби у самовдосконаленні та творчому розвитку.
4. Набуття практичного досвіду художньо-педагогічної діяльності.
5. Залучення здобувачів до науково-дослідної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент-практикант повинен **знати:**

- завдання методики викладання мистецьких освітніх компонентів образотворчого у вищій школі; структуру та класифікацію методів навчання;
- структуру та зміст освітньої компоненти, літературу і джерела;
- види та призначення різних видів наочності дисциплін образотворчого циклу;
- способи активізації пізнавальної діяльності студентів при вивченні
- типи і структуру лекційного та семінарського заняття;
- сутність і прийоми педагогічної майстерності викладача й способи самовдосконалення;
- нові технології навчання в мистецькій освіті
- систему виховної роботи у зво, планування роботи куратора, методика проведення виховних заходів,
- методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей студента;

уміти:

- проектувати та складати плани-конспекти лекцій і семінарів;
- ясно, логічно викладати зміст матеріалу, з використанням мистецтвознавчої термінології, опираючись на фахові знання вивчених освітніх компонентів;
- відбирати й використовувати відповідні методи, форми роботи та традиційні наочні та комп'ютерні засоби навчання;
- аналізувати навчальну й методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
- оцінювати результати навчальної діяльності студентів;
- спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід досвідчених науково-педагогічних працівників.

Організацію практики здійснює кафедральний керівник практики. Окрім того, консультування магістрів-асистентів проводять викладачі кафедри образотворчого мистецтва, лаборанти, та методисти факультету культури і мистецтв.

2. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

2.1. Підготовчий етап

Підготовчий етап (настановча конференція) включає:

- ознайомлення з метою, змістом та завданнями асистентської практики здобувачів магістерського рівня спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»;
- ознайомлення зі звітною документацією здобувача для успішного складання заліку з асистентської практики;
- складання індивідуального плану роботи та графіку консультацій з методистами та лаборантами кафедри образотворчого мистецтва;
- прикріплення асистента практиканта до науково-педагогічного працівника відповідно наукових чи творчих уподобань здобувача.

2.2. Ознайомчий етап

Ознайомчий етап включає ознайомлення з

- нормативними документами, що регламентують організацію навчального процесу кафедри, з навігацією і матеріалами сайту університету;
- з матеріально-технічною базою (аудиторним, натюрмортним фондом, фондом картин і скульптур тощо) ;

- з науковою, науково-методичною та виховною роботою кафедри та звітною документацією;
- детальне ознайомлення з навчально-методичними матеріалами з дисциплін, з яких здійснюється практика; підготовка до самостійного читання фрагменту лекції (семінарського заняття) та проведення лабораторних занять;
- ознайомлення з роботою куратора, організація та проведення виховної роботи в закріпленій групі; оволодіння методиками вивчення академгрупи
- графіком навчального процесу закріплених за асистентом груп та складання завдань на період асистентської практики.

2.3. Основний етап

Основний етап включає:

- відвідування занять науково-педагогічних працівників; вивчення особливостей методики викладання та педагогічної майстерності викладачів;
- ознайомлення з особливостями оцінювання знань здобувачів, дотримання принципів академічної доброчесності;
- надання практичної допомоги науково-педагогічному працівнику (розробці наочних дидактичних матеріалів, відповідно опрацьованих тем);
- проведення 4 занять з освітніх компонент спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», в тому числі одного відкритого, залікового лекційного (семінарського) та одного залікового лабораторного.
- проведення як мінімум одного виховного позакласного заходу (вибір форми за бажанням): бесіда з художньої тематики, вікторина, свято, виставка творів образотворчого мистецтва, екскурсія у музеї, конкурси.

2.4. Підсумковий етап

Підсумковий етап включає:

1. Підготовка звітної документації.

2. Захист практики.

1. Підготовка звітної документації.

- звіт з асистентської практики (див . дод. А);
- конспект одного проведеного лекційного (семінарського) заняття (див. дод. Б);
- конспект одного проведеного лабораторного заняття або фото-звіт виконання наочності для обов'язкових компонентів образотворчого циклу з коротким описом завдань виконання наочності (Див. дод. Б);

- реферат на основі опрацьованих матеріалів методик (методики) викладання викладача (ів) кафедри образотворчого мистецтва Волинського національного університету імені Лесі Українки, або іншої бази практики, або реферат з вивчення методики викладання провідних художників-педагогів України з пропозицією удосконалення освітнього процесу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». (обсяг – прибіл. 8 000. символів без пробілів, 5-6 ст.)

- тези конференції відповідно до проблематики, яку досліджує кафедра образотворчого мистецтва (2000-4000 тис. символів).

2. Захист практики.

Захист практики призначається через тиждень після закінчення практики. На ній демонструються кращі звітні матеріали здобувачів другого магістерського рівня, обговорюються актуальні організаційно-методичні проблеми художньо-естетичного виховання здобувачів, визначається ступінь професійно-педагогічної готовності здобувачів до роботи.

Виступ на науковій конференції може стати апробацією тематики наукової статті. В такому випадку виступ базується на матеріалах, що досліджуються у статті. Автором вибираються до представлення найбільш вагомi, на його думку, тези та подаються широкому загалу. Обов'язковими у виступі є такі структурні елементи, як мета та завдання, стан дослідження теми у науковій літературі, наукова новизна та висновки.

3. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

3.1 Політика оцінювання

Здобувач другого магістерського рівня іде навчатись, усвідомлюючи всю повноту навантаження, відповідальність та вмотивованість. Зі свого боку науково-педагогічний працівник забезпечує здобувачеві максимум знань та компетентностей при різноманітних формах роботи. Лише у випадку взаєморозуміння та взаємної відповідальності здобувач та науково-педагогічний працівник досягнуть максимального результату у навчанні.

Політика академічної доброчесності при вивченні даної освітньої компоненти передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння результатів навчання, відповідальності здобувача щодо процесу навчання.

У випадку, якщо здобувач другого магістерського рівня пропускає заняття або виховні заходи з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання. Індивідуальне

завдання оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

3.2. Таблиця оцінювання результатів навчання за змістом роботи

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка та проведення фрагменту лекційного (семінарського): Основні вимоги: • науковість теоретичного матеріалу освітнього компоненту; • актуальність матеріалу відповідно сучасних теоретичних досліджень та тенденцій образотворчого мистецтва; • відповідність матеріалу темі заняття. • використання наочності.	20
2. План-конспект одного проведеного лабораторного заняття або фото-звіт виконання наочності для обов'язкових компонентів образотворчого циклу: Основні вимоги: • теоретичні та практичні знання відповідно теми заняття освітнього компоненту; • володіння практичними навичками; • відповідне використання наочних, навчальних-методичних, технічних матеріалів; відповідність матеріалу темі заняття	20
3. Реферат на основі опрацьованих матеріалів асистентської практики Основні вимоги: - якість написання (використання термінів, логіки викладу, відповідність темі; - обсяг виконання.	20
4. Тези доповіді конференції відповідно до проблематики, яку досліджує кафедра образотворчого мистецтва. - якість написання (актуальність, стислий виклад вирішення проблематики) - обсяг виконання.	20
5. Психолого-педагогічна компетентність та особистісні характеристики: • педагогічний такт; • комунікабельність; • ініціативність; • дисциплінованість; • емпатійність.	5

6. Оформлення звітної документації	5
7. захист практики.	10
Сума	100

3.3. Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гнатюк М. В. З історії художньої освіти і методів навчання. Обрії: Науковопедагогічний журнал, 2010. №2. С. 29-35.
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Основи образотворчої грамоти : навч.-метод. посіб. Ч. І. Івано-Франківськ : Ярина, 2016. 196 с.
3. Каленюк О. М. Активність студентів у художньо-творчій діяльності *Наукові записки ТДПУ*. Тернопіль, 2004. №3. С.47-50.
4. Каленюк О. М. Формування естетичної культури студентів художнього фаху в процесі живописного зображення людини *Обрії: Науково-педагогічний журнал*. Івано-Франківськ, 2004. №1. С. 25-28.
5. Кардашов В. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: навч. посібник. Київ, 2007. 296 с.
6. Кириченко М. А. Історія розвитку методів навчання образотворчого мистецтва в Україні (1917–1991рр.) // Мат. Міжн. наук.-метод. конференції: 1-2 квітня 2004 р. / Уклад. Л. П. Макаренко, М. С. Севастюк, О. П. Симоненко. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. С.115-117.
7. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2008. 274 с.
8. Полухтович Т., Каленюк О. Дослідження якісної характеристики діяльності викладачів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 55, т. 2. С.290-294.
9. Полухтович Т., Каленюк О. Творча індивідуальність викладача. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 54, т. 2. С.262-267.
10. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. 360 с.
11. Стороженко Микола – художник, педагог, людина : зб. тез доп. наук.-практ. конф., Київ, 08 листоп. 2018 р. Київ, 2018. 37 с.
12. Петрук Р. Творча і педагогічна іпостасі професора В. І. Баринової-Кулеби. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 34, т. 4. С.10-19.
13. Пічкур М. Евристичний концепт образотворчої підготовки майбутніх дизайнерів та художників-педагогів у вищих навчальних закладах. С. 140-149.

Зразок звіту з практики

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ

ЗВІТ
про проходження асистентської (педагогічної)
практики

Прізвище, ім'я, по батькові

Кафедра образотворчого мистецтва

023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Код та найменування спеціальності

Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Освітня програма

Науковий керівник _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, П.І.Б.)

_____ (підпис)

I. Відвідання навчальних занять викладачів кафедри (зазначаються які види занять, з яких предметів і кого з науково-педагогічних працівників відвідав здобувач)

II. Результати виконання методичної роботи (зазначається які види робіт виконав здобувач – підготовка конспекту, презентації, плану-конспекту лабораторного (практичного) заняття, виконання наочності тощо)

III. Результати проведення занять (зазначається, які види занять проведено здобувачем, з якої дисципліни та на яку тему).

IV. Висновки керівника практики
Коротка характеристика роботи здобувача (подає науковий керівник практики)

Висновок:

Рекомендовано затвердження звіту аспіранта про проходження педагогічної практики.

Керівник практики

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

« ____ » _____

20 ____ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

СКЛАДОВІ КОНСПЕКТУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ
КОНСПЕКТ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ

з освітнього компоненту (ОК) _____

(група) _____

Тема: _____

Тип навчального заняття: _____ (лекція, лабораторна, практична)

Наочні засоби та навчальне обладнання:

Основні поняття та терміни: _____

План _____

Основний текст

(тезисно) _____

Використана література

Додатки

Конспект повинен бути готовий за 2-3 дні до проведення навчального заняття.

* Чистовий варіант підписується викладачем ОК (_____)

_____(дата) _____ (підпис)